

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

БЕСІДІ О.М.

Шановний **Олександр** **Миколайовичу!**

У Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України О.Корнієнка розглянуто Вашу електронну петицію щодо внесення змін до положень законодавства про вибори, якими врегульовується порядок висування кандидатів у народні депутати України, та закріплення на законодавчому рівні дотримання квоти на обов'язкове включення до виборчого списку політичної партії кандидатів у народні депутати України волонтерів, і за наслідками розгляду в межах предмету відання Комітету повідомляється наступне.

Відповідно до частин десятої та одинадцятої статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до вищезгаданого Закону.

З огляду на викладене, враховуючи при цьому, що на підтримку Вашої петиції подано 5 підписів за період з 16 листопада 2022 року по 16 лютого 2023 року, її розглянуто як звернення громадянина.

По суті порушеного у Вашому зверненні питання зазначаємо таке.

Організація і порядок проведення виборів відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України визначаються виключно законами України. Нормативним актом, який на сьогодні регулює підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських,

районних у містах рад, сільських, селищних, міських голів є Виборчий кодекс України (далі – Кодекс), відповідно до статті 2 якого підготовка та проведення виборів регламентуються Конституцією України, цим Кодексом, законами України «Про Центральну виборчу комісію», «Про Державний реєстр виборців», іншими законами України, а також прийнятими відповідно до них іншими актами законодавства та актами Центральної виборчої комісії.

Конституцією України встановлено вичерпні вимоги та обмеження для кандидатів у народні депутати України. Так, згідно із статтею 76 Основного Закону народним депутатом України може бути обрано громадянина України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років. Не може бути обраним до Верховної Ради України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку. Статтею 70 Конституції України передбачено, що не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними. Аналогічні вимоги до кандидатів у народні депутати України містяться й у статті 134 Кодексу.

Водночас, відповідно до частини першої статті 154 Кодексу право висування кандидатів у народні депутати України реалізується виборцями виключно через політичні партії. При цьому висування кандидатів у депутати політичною партією, формування та затвердження загальнодержавного виборчого списку та регіональних виборчих списків здійснюються на її з'їзді (зборах, конференції) (частина третя статті 154 Кодексу).

Враховуючи викладене, а також те, що Кодексом передбачена інша процедура висування кандидатів у народні депутати України, реалізація викладеної у Вашому зверненні пропозиції вимагає внесення відповідних змін до вказаного законодавчого акту.

У зв'язку із вищенаведеним повідомляємо, що наразі на розгляді Комітету відсутні законодавчі ініціативи стосовно регламентації даного етапу виборчого процесу. Після внесення до Верховної Ради України таких законопроектів, з опрацювання та попереднього розгляду яких Комітет визначатиметься головним, ці законопроекти будуть розглянуті Комітетом у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Також інформуємо, що зміст Вашого звернення доведено до відома народних депутатів України – членів Комітету для врахування у депутатській діяльності та законопроектній роботі як суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Принагідно вважаємо за необхідне зазначити, що в Комітеті створено Робочу групу щодо напрацювання комплексних змін у виборче законодавство з метою уніфікації механізмів правового регулювання виборчого процесу в Україні, до складу якої входять народні депутати України, представники державних органів, органів місцевого самоврядування та їх провідних асоціацій, міжнародних партнерів Комітету, неурядових організацій, науковці та експерти, які опікуються питаннями реформування виборчого законодавства.

Під час чергового засідання Робочої групи її членами було відзначено, що широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України спричинила появу низки проблемних питань у сфері правового регулювання виборів, пошук шляхів вирішення яких має стати пріоритетним завданням Робочої групи на найближчу перспективу. При цьому, зокрема, на засіданні обговорювалась тематика відновлення виборчої інфраструктури на деокупованих територіях, забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які змушені були виїхати за межі України у зв'язку із вказаною агресією, а також безпекова складова процесу майбутніх виборів.

Звертаємо Вашу увагу, що Планом роботи Комітету на період дев'ятої сесії Верховної Ради України ІХ скликання (рішення Комітету від 12 січня 2023 року, Протокол № 111) передбачено проведення ряду заходів, на яких планується обговорити цілі, етапи реформування та основні виклики, обумовлені військовою агресією російської федерації проти України, у сферах місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою України, служби в органах місцевого самоврядування, виборчого законодавства та функціонування інституту старост, а також окреслити зміст комплексних законодавчих змін із зазначених питань.

Зокрема, Комітетом планується проведення відкритого діалогу на тему «Оптимізація адміністративно-територіального устрою та її вплив на територіальну організацію і адміністрування виборів. Досвід функціонування інституту старост» на майданчику двох його підкомітетів, а саме: підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування та підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії із залученням до участі в ньому широкого кола заінтересованих осіб.

Висловлюємо Вам вдячність за активну громадянську позицію, небайдужість до процесів, які відбуваються в суспільстві, щире прагнення до вдосконалення виборчого законодавства.

З повагою

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

